

RELAȚIILE TRANSATLANTICE: SUA ȘI CANADA

UE, SUA și Canada, împărtășesc valorile democrației, drepturilor omului și libertății economice și politice și aceleași preocupări în materie de politică externă și probleme de securitate. Acordul economic și comercial cuprinzător dintre Uniunea Europeană și Canada și acordul de parteneriat strategic au intrat în vigoare cu titlu provizoriu în 2017. Negocierile privind un Parteneriat transatlantic pentru comerț și investiții între UE și SUA au fost întrerupte în 2017. La 15 aprilie 2019, Consiliul a adoptat directive de negociere pentru a elimina tarifele pentru produsele industriale.

RELAȚIILE DINTRE UE ȘI SUA ÎN MATERIE DE POLITICĂ EXTERNĂ

Uniunea Europeană și SUA cooperează strâns într-o serie de domenii de politică externă și contexte geografice, cum ar fi combaterea terorismului, cooperarea în materie de securitate, cooperarea în domeniul energiei, Rusia, Ucraina și Balcanii de Vest. Totuși, de când Donald Trump a preluat președinția Statelor Unite, în ianuarie 2017, și a introdus politica sa „America pe primul loc”, s-a produs o schimbare în atitudinea SUA față de Uniunea Europeană și față de alianța transatlantică. Relațiile transatlantice trec în prezent printr-o zonă de turbulențe. În ciuda divergențelor recente cu privire la o serie de chestiuni importante – Iran, schimbările climatice, tarifele pentru oțel și aluminiu, rolul instituțiilor multilaterale și ordinea bazată pe norme, numirea judecătorilor din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) – cooperarea strânsă și relațiile strategice cu SUA rămân o prioritate pentru UE și sunt esențiale pentru securitatea și prosperitatea ambilor parteneri. În ceea ce privește securitatea, Președintele Trump a acordat o importanță deosebită bugetului Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), solicitând ca toți aliații să își respecte angajamentul de a aloca 2 % din PIB-ul lor cheltuielilor de apărare.

RELAȚIILE POLITICE DINTRE UE ȘI SUA ÎN CADRUL PROCESULUI DIALOGULUI TRANSATLANTIC AL LEGIUITORILOR (DTL)

Relațiile dintre Parlamentul European și Congresul SUA datează din 1972. În 1999, relația dintre ele a fost consolidată și instituționalizată prin înființarea Dialogului transatlantic al legiuitorilor (DTL). DTL reunește deputați în Parlamentul European și membri ai Camerei Reprezentanților din SUA la reuniunile interparlamentare (RIP) bianuale, ce au loc alternativ în SUA și Europa. El este perceput de ambele părți ale Atlanticului drept un forum potrivit pentru o colaborare pozitivă și constructivă. Legiuitorii care participă la aceste reuniuni fac schimb de opinii cu privire la chestiuni politice esențiale de interes comun. Deși există o convergență a punctelor de vedere

transatlantice într-o serie de domenii, discuțiile dintre legiuitori au scos, de asemenea, în evidență divergențe cu privire la unele aspecte politice esențiale. Nu ar trebui să se subestimeze importanța acestui dialog politic transatlantic, având în vedere, în special, puterea de care dispune Congresul SUA care, de exemplu, autorizează Statele Unite să intervină în crizele mondiale și determină participarea SUA în instituțiile de guvernanță mondiale. Cea de a 83-a RIP a fost organizată la Washington DC, în februarie 2019. [Declarația comună](#) publicată după această reuniune a subliniat hotărârea ambelor părți de a consolida cooperarea în fața provocărilor comune. Cea de a 84-a reuniune interparlamentară, care a fost programată să aibă loc la Helsinki, în noiembrie 2019, a fost amânată ca urmare a anchetei privind destituirea președintelui Trump de către Camera Reprezentanților din SUA.

Relațiile economice dintre UE și SUA

După suspendarea negocierilor privind un Parteneriat transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP), Parlamentul a respins, la 14 martie 2019, un proiect de rezoluție prin care se recomanda deschiderea negocierilor comerciale dintre UE și SUA cu privire atât la produsele industriale, cât și la evaluarea conformității, în timp ce Consiliul a adoptat directive de negociere pentru a elimina tarifele industriale și evaluarea conformității la 15 aprilie 2019. În comparație cu predecesorii săi, administrația Trump a adoptat o abordare fundamental diferită a relațiilor comerciale dintre UE și SUA. Ea a acordat prioritate intereselor naționale și a încercat să reechilibreze deficitele comerciale cu alte țări, făcând presiune asupra partenerilor prin impunerea unor tarife ridicate în cazul anumitor produse pentru a-și proteja propriile industrii și a câștiga un acces mai bun la piață în țările partenere. La 1 iunie 2018, administrația SUA a impus Uniunii Europene tarife la importul de oțel și de aluminiu și a amenințat cu impunerea unor tarife și în cazul autovehiculelor. În același timp, SUA se distanțează de o abordare multilaterală în cadrul OMC. Această nouă atitudine a afectat relațiile comerciale ale Statelor Unite cu UE și cu alți parteneri. UE a depus o plângere la OMC împotriva tarifelor pentru oțel și aluminiu și a impus tarife de retorsiune pentru produsele americane pentru a reechilibra schimburile comerciale dintre UE și SUA, în ansamblul lor. În plus, litigiul privind aeronavele Airbus/Boeing se află în prezent în faza sa finală. Organul de soluționare a litigiilor din cadrul OMC a considerat că atât UE, cât și SUA sunt vinovate pentru că au continuat să acorde anumite subvenții ilegale producătorilor lor de aeronave. La 2 octombrie 2019, OMC a acordat SUA permisiunea de a percepe tarife de retorsiune pentru exporturi UE în valoare de până la 7,5 miliarde USD (6,8 miliarde EUR). În cazul Boeing, UE va avea, de asemenea, dreptul – în câțva luni – să impună contramăsuri împotriva SUA. În aprilie 2019, a fost publicată o listă preliminară de produse din SUA în cazul cărora s-ar putea aplica contramăsuri. Comisia Europeană a comunicat în mod sistematic Statelor Unite că UE este pregătită să coopereze în vederea găsirii unei soluții echitabile și echilibrate pentru industria aeronautică. În opinia UE, impunerea de sancțiuni reciproce nu ar face decât să aducă prejudicii întreprinderilor și cetățenilor de ambele părți ale Atlanticului și ar dăuna comerțului mondial și sectorului mai larg al aviației într-un moment delicat. În iulie 2019, UE a făcut schimb de propuneri concrete cu SUA privind un nou regim privind subvențiile pentru aeronave și o cale de urmat în ceea ce privește obligațiile existente de ambele părți în materie de conformitate.

În ciuda retoricii, împreună, economiile UE și SUA reprezintă în continuare circa 50 % din produsul intern brut (PIB) la nivel mondial și o treime din comerțul mondial.

În 2018, SUA a fost cea mai importantă destinație pentru exporturile UE, absorbind 20,8 % din exporturile totale de bunuri ale UE (în timp ce exporturile către China nu reprezentau decât 10,7 %). SUA a ocupat locul al doilea în rândul partenerilor UE în ce privește importurile, furnizând totuși 13,5 % din bunurile importate în UE. În această privință, SUA s-a clasat după China, care a furnizat 19,9 % din importurile totale ale UE, dar a fost înaintea Rusiei și a Elveției, care au furnizat 8,5 % și, respectiv, 5,5 %.

Comerțul cu mărfuri dintre UE și SUA în perioada 2016-2018 (miliarde EUR)

Anul	Bunuri importate de UE din SUA	Bunuri exportate de UE în SUA	Balanța UE (bunuri)
2016	248,8	363,7	+114,9
2017	256,6	376,2	+119,6
2018	267,3	406,4	+139,1

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

În perioada 2015-2017, exporturile de servicii ale UE către SUA au crescut, la fel ca și importurile de servicii ale UE din SUA. Cu toate acestea, o scădere a exporturilor de servicii ale UE în 2016 a dus, pentru SUA, la un excedent comercial de 2,8 miliarde EUR în comerțul cu servicii cu UE, în timp ce o scădere a exporturilor americane de servicii în 2017 a condus, pentru UE, la un excedent comercial de 12,5 miliarde EUR în comerțul cu servicii cu SUA.

Comerțul cu servicii dintre UE și SUA în perioada 2015-2017 (miliarde EUR)

Anul	Servicii importate de UE din SUA	Servicii exportate de UE în SUA	Balanța UE (servicii)
2015	215,1	227,7	+2,6
2016	229,1	226,3	-2,8
2017	223,7	236,2	+12,5

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

Uniunea Europeană este cel mai mare investitor din Statele Unite și viceversa, dar în 2016 și 2017 au existat unele dezavantaje. În cursul acestor doi ani, intrările de investiții americane în UE au fost negative, cu o scădere corespunzătoare a stocurilor de investiții americane în UE, în timp ce fluxurile externe din UE către SUA au crescut în 2017, după o ușoară scădere în 2016. Acest lucru a avut ca rezultat o consolidare ulterioară a bilanțului pozitiv al investițiilor UE, care s-au ridicat în 2017 la 385,3 miliarde EUR. S-ar putea spune că investițiile bilaterale directe, care, prin natura lor, reprezintă un angajament pe termen lung, constituie forța motrice a relațiilor comerciale transatlantice. Acest lucru este întărit de faptul că schimburile comerciale dintre societățile-mamă și filialele din UE și SUA reprezintă peste o treime din totalul comerțului transatlantic. Estimările indică faptul că întreprinderile din UE și SUA care

funcționează pe teritoriul celuilalt partener asigură locuri de muncă pentru peste 14 milioane de persoane.

Stocurile de investiții bilaterale UE-SUA (miliarde EUR)

Anul	Stocuri de ISD ale SUA în UE	Stocuri de ISD ale UE în SUA	Balanța
2017	2 183,9	2 569,2	+385,3

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

DIALOGUL POLITIC DINTRE UE ȘI CANADA

Canada este unul dintre cei mai vechi și mai apropiați parteneri ai UE. Colaborarea dintre UE și Canada a fost consolidată considerabil în ultimii ani.

Relațiile bilaterale au început în anii 1950, pe o bază economică, și au evoluat de atunci de-a lungul anilor, devenind un parteneriat strategic apropiat. UE și Canada colaborează îndeaproape pentru a găsi o soluție la provocări globale precum mediul, schimbările climatice, securitatea energetică și stabilitatea regională, și sunt parteneri apropiați în contextul G7 și G20. Canada contribuie frecvent la [misiunile din cadrul politicii de securitate și apărare comune](#) (cum ar fi misiunile polițienești ale UE în Afganistan și în teritoriile palestiniene) și participă, de asemenea, la [misiunile UE de observare a alegerilor](#).

În 2011, au fost inițiate negocieri în vederea îmbunătățirii relațiilor dintre UE și Canada în cadrul unui [acord de parteneriat strategic](#) (APS) și a unui [acord economic și comercial cuprinzător](#) (CETA), în vederea înlocuirii [Acordului-cadru din 1976](#), deja depășit.

APS este cel mai cuprinzător acord politic care vizează consolidarea cooperării bilaterale într-o serie de domenii de politică externă și sectoriale, cum ar fi pacea și securitatea internațională, combaterea terorismului, gestionarea crizelor, securitatea maritimă, guvernanta mondială, energia, transportul, cercetarea și dezvoltarea, sănătatea, mediul și schimbările climatice. În plus, CETA intenționează să îmbunătățească relațiile economice, comerciale și în materie de investiții dintre UE și Canada. APS a fost semnat de Canada și UE la 30 octombrie 2016, cu ocazia summitului UE-Canada, și a primit aprobarea Parlamentului în februarie 2017. Părți importante din acord sunt în vigoare cu titlu provizoriu începând din 1 aprilie 2017 și, de atunci, el este supus diferitelor proceduri de ratificare parlamentară pentru a intra pe deplin în vigoare.

Pe lângă dialogul dintre executivele din UE și Canada, au loc întâlniri periodice între deputații în Parlamentul European și omologii lor din Canada. Reuniunile interparlamentare au loc anual, fiind completate de alte schimburi interparlamentare în cadrul grupurilor de lucru și între delegații. Delegația Parlamentului pentru relațiile cu Canada se reunește periodic în cursul anului pentru a pregăti aceste reuniuni interparlamentare. Pe lângă faptul că reprezintă un forum pentru discutarea negocierilor în curs, aceste reuniuni permit dezbaterile unor chestiuni controversate, cum ar fi impactul exploatării nisipurilor bituminoase și a gazelor de șist asupra

mediului, politicile în domeniul pescuitului și chestiunile privind calitatea vieții animalelor (inclusiv vânătoarea de foci). Cea de a 40-a reuniune interparlamentară a avut loc la Strasbourg în martie 2019. În cursul reuniunii, membrii Camerei Comunelor din Canada și Parlamentul European au discutat evoluțiile politice din UE și din Canada, precum și relațiile comerciale.

RELAȚIILE ECONOMICE DINTRE UE ȘI CANADA

Acordul economic și comercial cuprinzător (CETA) este rezultatul evoluției pozitive în relațiile comerciale dintre UE și Canada din cursul ultimului deceniu. Negocierile dintre UE și Canada privind CETA, lansate în 2009, s-au încheiat în 2014. Textul a fost semnat în cadrul summitului UE-Canada din 30 octombrie 2016 și a primit aprobarea Parlamentului la 15 februarie 2017. Textul trebuie acum să fie ratificat de statele membre în conformitate cu dispozițiile lor constituționale interne. Punerea în aplicare provizorie a părților care intră în sfera de competență a UE a început la 21 septembrie 2017.

Acesta este primul acord economic cuprinzător al UE cu o țară puternic industrializată. UE și Canada au deschis piețele lor respective pentru bunurile, serviciile și investițiile celeilalte părți, inclusiv pentru achizițiile publice. În cursul primului an de punere în aplicare, exporturile totale către Canada au crescut cu 7 %, cifrele cele mai ridicate fiind înregistrate pentru mașini, produsele farmaceutice și produsele agricole.

CETA este, de asemenea, primul dintre acordurile economice bilaterale ale UE care include un sistem jurisdicțional special în materie de investiții pentru soluționarea diferendelor cu privire la investiții dintre investitori și state. Din cauza caracterului său inovator și a faptului că dezbateră publică pe acest subiect nu s-a încheiat în multe țări, sistemul jurisdicțional special în materie de investiții nu va intra în domeniul aplicării cu titlu provizoriu a CETA. În plus, CETA conține o declarație clară cu privire la dreptul guvernelor de a reglementa în scopuri publice în ceea ce privește sănătatea publică, siguranța, mediul, moralitatea publică, precum și protecția socială și a consumatorilor.

Atât Canada, cât și UE au fost afectate de noile tarife impuse de SUA pentru oțel și aluminiu și împărtășesc opinia potrivit căreia aceste tarife nu sunt nici justificate din punct de vedere economic, nici compatibile cu normele OMC. În consecință, UE și Canada, împreună cu alți apărători ai ordinii comerciale bazate pe reguli, și-au intensificat dialogul privind chestiunile comerciale.

În 2018, UE a fost cel de al doilea partener comercial al Canadei, după SUA, contribuind cu 7,6 % la volumul total de exporturi și importuri de bunuri ale Canadei. În 2018, UE a exportat bunuri în valoare de 41,4 miliarde EUR în Canada și a importat din această țară bunuri în valoare de 31 de miliarde EUR. Canada s-a situat pe locul 10 în rândul partenerilor comerciali internaționali ai UE în 2018. Mașinile, echipamentele de transport și produsele chimice sunt printre principalele bunuri care fac obiectul unor schimburi comerciale între cei doi parteneri comerciali.

Comerțul cu mărfuri dintre UE și Canada 2016-2018 (miliarde EUR)

Anul	Bunuri importate de UE din Canada	Bunuri exportate de UE în Canada	Balanța UE (bunuri)
------	-----------------------------------	----------------------------------	---------------------

2016	29,0	35,2	+6,2
2017	31,5	37,7	+6,2
2018	31,0	41,4	+10,4

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

Comerțul cu servicii reprezintă o componentă importantă a relației comerciale dintre UE și Canada. În comparație cu 2014, în 2017, valoarea exporturilor de servicii din UE către Canada a crescut ajungând la 21,7 miliarde EUR, în timp ce valoarea importurilor de servicii ale UE din Canada a crescut la 13,2 miliarde EUR. Transportul, călătoriile, asigurările și comunicațiile sunt câteva exemple de servicii comercializate frecvent între UE și Canada.

Comerțul cu servicii dintre UE și Canada în perioada 2015-2017 (miliarde EUR)

Anul	Servicii importate de UE din Canada	Servicii exportate de UE în Canada	Balanța UE (servicii)
2015	12,6	19,4	+6,8
2016	12,1	20,2	+8,1
2017	13,2	21,7	+8,5

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

În ce privește investițiile străine directe (ISD), UE a investit mai mult în Canada decât a investit Canada în UE. În 2017, stocurile de ISD ale UE destinate Canadei s-au ridicat la 304,8 miliarde EUR. Stocurile canadiene în UE se cifrau la 293,0 miliarde EUR.

Stocurile de investiții bilaterale UE-Canada (miliarde EUR)

Anul	Stocuri de ISD ale Canadei în UE	Stocuri de ISD ale UE în Canada	Balanța
2017	293,0	304,8	+11,8

Sursă: Comisia Europeană, DG COMERȚ

Wolfgang Iglar / Tuula Turunen
12/2019

